

Gewijzigd
**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum	: 28 juni 2010	nummer PS	: PS2010RGW18
Afdeling	: PMF	Commissie	: RGW
Registratienummer:	2010INT260913	Portefeuillehouder:	De Jong

Titel : Groot Mijdrecht Noord, twee inrichtingsvarianten (Schetsontwerp en Veenribbenvariant)

Inhoudsopgave

Besluit	pag. 9
Toelichting	pag. 11

3 bijlagen:

- Samenvatting rapportage ‘Schetsontwerp voor de inrichting van Groot Mijdrecht Noord-oost’
- Rapportage ‘Veenribbenvariant’ inclusief 3 losse gebiedskaarten (1 overzichtskaart + 2 dwarsprofielen)
- Brief van het waterschap AGV aan GS dd 10 juni 2010

 Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Op 6 juli 2009 hebben uw staten besloten om door te gaan met de uitvoering van Plan de Venen (1998) en Herijkt Plan de Venen 2007 voor de toekomstige inrichting van Groot Mijdrecht Noord (GMN). Daarbij hebt u onder meer besloten dat *‘Gedeputeerde Staten op zo kort mogelijke termijn een inrichtingsplan zullen opstellen voor GMN. Hierbij zal gestreefd worden naar maatwerk, zodat langs de buitenranden van GMN-oost waar mogelijk de bewoning gehandhaafd kan blijven, rekening houdend met de noodzakelijke ecologische verbinding tussen GMN-oost en Marickenland. In de aanloop naar het inrichtingsplan zal bezien worden hoe met de resterende opgave van de nog niet begrensde EHS zal worden omgegaan, waarbij als minimum uitgangspunt geldt de procesafspraken uit Herijkt Plan de Venen.’*

Met dit statenvoorstel liggen twee voorstellen voor de inrichting van GMN ter vaststelling voor. Het betreft:

- Een variant A, geheten het **‘Schetsontwerp** voor de inrichting van GMN-oost’, welke u reeds half maart jl. is toegezonden.
- Een variant B, hierna geheten **‘De Veenribbenvariant’**. Deze variant is ontwikkeld op grond van uw besluit in uw statencommissie RGW dd 12 april 2010.

Beide varianten sluiten aan op uw besluit van 6 juli 2009 om verder te gaan met Plan van Aanpak de Venen.

In dit statenvoorstel is meegenomen een besluit over de bebouwing van GMN-oost en een besluit over hoe met de resterende opgave van de nog niet begrensde EHS (190 ha) in het westelijk deel van GMN zal worden omgegaan. Ook wordt een voorstel gedaan voor het vervolg.

Voorgeschiedenis

Afgelopen jaren is de waterproblematiek van GMN uitvoerig onderzocht en zijn verschillende oplossingsstrategieën ontwikkeld, Geen enkele daarvan voldeed echter aan alle vooraf gestelde randvoorwaarden. Op 6 juli 2009 hebben uw staten daarom besloten om door te gaan met de uitvoering van Plan de Venen (1998) en Herijkt Plan de Venen 2007 voor de toekomstige inrichting van Groot Mijdrecht Noord (GMN). Dit betekent aankopen van de agrarische gronden in het oostelijke deel van GMN en waar nodig aankoop van aanwezige bebouwing in dit gebied ten behoeve van het realiseren van 395 ha moerasnatuur als onderdeel van de EHS. U heeft daarbij tevens besloten dat Gedeputeerde Staten op zo kort mogelijke termijn een Inrichtingsplan zullen opstellen voor GMN

Op 21 september 2009 heeft u een besluit genomen over de prioritaire gebieden. Voor GMN-oost betekent dit dat het is aangewezen als prioritair gebied en dat dientengevolge gebruik gemaakt kan worden van het instrument van volledige schadeloosstelling en het instrument onteigening. Conform dat statenbesluit zal voor GMN-oost in de loop van 2013 besloten worden óf en zo ja wáár en wáanneer overgegaan zal worden tot onteigening.

Op 9 maart 2010 heeft ons college een voorstel over de toekomstige inrichting van GMN vastgesteld en ter besluitvorming aan u voorgelegd (zie de rapportage ‘Schetsontwerp voor de toekomstige inrichting van Groot Mijdrecht Noord’). Het was oorspronkelijk uw bedoeling om over dit voorstel te besluiten in uw statenvergadering van 26 april jl.

Naar aanleiding van gesprekken met bewoners en met de gemeente De Ronde Venen is op 12 april jl. in uw Statencommissie Ruimte Groen Water (RGW) geconcludeerd dat er een tweede variant moet worden ontwikkeld voor de inrichting van GMN-oost. U hebt daarbij aangegeven dat de eerste variant, zoals beschreven in het rapport ‘Schetsontwerp voor de toekomstige inrichting van Groot Mijdrecht Noord’, als variant nadrukkelijk nog in beeld blijft.

In verband met het ontwikkelen van deze ‘variant B’ heeft uw Commissie RGW besloten om de besluitvorming uit te stellen. De bewoners van GMN-oost en direct omwonenden zijn hierover op 13 april per brief persoonlijk geïnformeerd.

In navolging op uw opdracht hebben wij de afgelopen maanden een tweede variant opgesteld in nauw overleg met betrokken partijen: het waterschap Amstel Gooi en Vecht (AGV), de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, de gemeente en een bewonersdelegatie. Met dit statenvoorstel worden de twee varianten aan u voorgelegd zodat u in uw PS-vergadering van 28 juni aanstaande een keuze kunt maken.

Voor de nieuw te ontwikkelen tweede variant hebben wij, zoals met u besproken, de volgende randvoorwaarden meegegeven:

1. Uitgaan van het instand houden van de woonbebouwing en noodzakelijke infrastructuur in GMN-oost.
2. Natuurdoelen zo dicht mogelijk bij die zoals genoemd in Plan de Venen.
3. In principe aankoop van alle gronden (behoudens erfkavels).
4. Beëindiging van alle landbouwbouwactiviteiten.
5. Voor de zomer positieve besluitvorming in de raad van gemeente De Ronde Venen, inclusief de bereidheid tot het maken van een bestemmingsplan.
6. Voldoende draagvlak bij de bewoners / grondeigenaren van het gebied.
7. Aanwijzing van GMN-oost tot prioritair gebied blijft gehandhaafd in verband met volledige schadeloosstelling en eventuele noodzakelijke onteigening te zijner tijd.

Essentie / samenvatting

Omdat voor het uitwerken van de tweede variant minder tijd beschikbaar was, heeft het Schetsontwerp een verdergaand detailniveau van uitwerking dan de Veenribbenvariant. De Veenribbenvariant is wél voldoende ver uitgewerkt om een goede vergelijking tussen de beide opties mogelijk te maken. In de appendices geven we kort de essenties van de beide varianten weer.

Variant Schetsontwerp of Veenribbenvariant ?(beslispunt 1)

(NB: Voor de essentie van de variant Schetsontwerp en de Veenribbenvariant zie de de twee appendices op blz 13 en 14 van dit statenvoorstel.)

De Veenribbenvariant scoort als volgt op de randvoorwaarden die vooraf zijn meegegeven (zie tabel):

Randvoorwaarden	Score Veenribbenvariant
Uitgaan van het instand houden van de woonbebouwing en noodzakelijke infrastructuur in GMN-oost.	Met deze variant is het mogelijk woonbebouwing te behouden en een acceptabel woonmilieu te realiseren. Indien bewoners op vrijwillige basis willen vertrekken dan zal de provincie aankopen en de daarmee beschikbaar komende ruimte gebruiken om de inrichting te optimaliseren
Natuurdoelen zo dicht mogelijk bij die zoals genoemd in Plan de Venen	Op termijn kan in ca de helft van GMN-oost een hoogwaardig moeras gerealiseerd worden (zone 1, zie kaart). Vooralsnog zal het gebied functioneren als kerngebied voor de meer gewone moerasvogels. In de uitvoering zal geprobeerd worden voldoende natuurdoelen te realiseren, zodat het gebied ook als broedhabitat kun functioneren voor populaties van de meer kritische moerasvogels. Op dit moment kan daar geen garantie voor gegeven worden. Er liggen echter kansen hiervoor via uitbreiding in oppervlakte (zone 2a, zie kaart), alsmede via het diepere water van de bestaande watergangen in dit gebied. Werkenderweg zal geprobeerd worden de inrichting te optimaliseren door alle kansen hiervoor te benutten.
In principe aankoop van alle gronden (behoudens erfkavels)	Met deze variant worden alle gronden buiten de woonkavels aangekocht tegen volledige schadeloosstelling (prioritair gebied).
Beëindiging van alle landbouwbouwactiviteiten	Zie voorgaande, alle landbouwactiviteiten in Groot Mijdrecht Noord-oost worden gestaakt.
Voor de zomer positieve besluitvorming in de raad van gemeente De Ronde Venen, inclusief de bereidheid tot het maken van een bestemmingsplan	Op 17 juni wordt de gemeenteraad over dit voorstel geïnformeerd.. De uitkomsten worden ter vergadering van de Cie RGW op 21 juni ingebracht.
Voldoende draagvlak bij de bewoners / grondeigenaren van het gebied	Deze variant is in nauwe samenwerking met de bewonersdelegatie ontwikkeld, sluit aan bij de dynamiek van het

	gebied en biedt ruimte voor maatwerk voor bewoners. Daarmee is draagvlak in het gebied gerealiseerd.
Aanwijzing van GMN-oost tot prioritair gebied blijft gehandhaafd in verband met volledige schadeloosstelling en eventuele noodzakelijke onteigening te zijntijd	Deze variant maakt het nog steeds nodig om (landbouw)gronden aan te kopen en daarmee blijft de prioritaire gebieden status onverkort van kracht.

Wat betreft het verschil tussen beide varianten (Schetsontwerp en Veenribbenvariant) blijkt dat de Veenribbenvariant ten aanzien van de natuurdoelen minder optimaal scoort. (zie kader 1 voor de natuurdoelen zoals verwoord in Plan van Aanpak de Venen (1998).

Kader 1: De natuurdoelen zoals verwoord in Plan van Aanpak De Venen (1998)

- Blz 18 hoofdstuk 4, onder het kopje ‘Gebieden met bestaande en toekomstige natuurfunctie’: *‘Natuurontwikkelingsgebied. Het gaat om nieuwe gebieden waar bestaande natuurkerngebieden worden uitgebreid (oostelijk deel Groot-Mijdrecht Noord ...)*
‘... Het beheer in de natuurontwikkelingsgebieden richt zich in de eerste plaats op de ontwikkeling van een nat laagveencomplex in de polder Groot Mijdrecht Noord Oostzijde...’
- Blz 46 bijlage 3, kolom b2, onder kopje ‘B2 Nieuw beleid: te ontwikkelen natuurontwikkelingsgebieden’: *Groot-Mijdrecht Noord (oostelijk deel): Natuurontwikkeling 1 (begeleid-natuurlijke eenheid), oppervlakte 480(ha”*
- Pagina 51, Onder ‘Uitgangspunten en randvoorwaarden’: *“15 De keuze voor de functie en inrichting van het oostelijke deel van de polder als natuurontwikkelingsgebied staat vast en geldt als gegeven. Hier is besloten tot de ontwikkeling van een begeleid-natuurlijke eenheid moeras (natuurdoel; na te streven kwaliteit) met een omvang van 480 ha (kwantiteit).”*

De Veenribbenvariant scoort met name op het punt van het realiseren van de natuurdoelen minder goed dan de variant van het Schetsontwerp. Op termijn kan echter, in goed overleg met betrokken partijen en bewoners, een deel van zone 2 (zone 2a, zie kaart) bij zone 1 worden betrokken. Hierdoor ontstaat een groter oppervlakte rietmoeras (ca 40 ha extra). Daarnaast voorzien wij dat zich de komende jaren kansen zullen voordoen bij het gebied rond de Botsholse dwarsweg door maatwerk te leveren uitgaande van de wensen en mogelijkheden van de bewoners. Ook daarmee zou de inrichting met het oog op de natuurdoelen verder geoptimaliseerd kunnen worden.

De Veenribbenvariant scoort veel beter op het aspect draagvlak, en daarmee op de uitvoerbaarheid. Bovendien is de Veenribbenvariant goedkoper (zie de beschrijving van de Veenribbenvariant in bijgevoegde bijlage). Wij zijn daarom van mening dat deze variant in de eindafweging de voorkeur heeft.

Net als de variant van het Schetsontwerp heeft de Veenribbenvariant enkele aandachtspunten:

- *Bodemstabiliteit*: Onderzoek heeft aangetoond dat 30 cm afgraven in het westelijk deel van GMN-oost veilig is (30 cm afgraven houdt in dat we in principe de fosfaatrijke toplaag afplaggen). Desalnietemin zullen we hier nader onderzoek doen naar doen om ieder risico op opbarsten van de bodem te vermijden. Via praktijkonderzoek zal werkenderweg bekeken worden of het afgraven van deze 30cm werkelijk kan.

- *Pyriet*: bij het afgraven van de bovenlaag dient voorkomen te worden dat de eventueel aanwezige pyrietrijke bodemlagen (zogenaamde kattenklei) aan de oppervlakte komen te liggen, omdat dat een sterke belemmering zou vormen voor het ontwikkelen van natuurkwaliteiten. Nader onderzoek zal inzicht kunnen geven in de mogelijkheden voor maatwerkoplossingen.

De nieuwe kennis die naar voren is gekomen bij de Veenribbenvariant, leidt tot het inzicht dat de variant van het Schetsontwerp beperkt realiseerbaar is. Het oostelijk deel van GMN-oost (zone 2, zie kaart) is zeer kwetsbaar voor afgraven in verband met de instabiliteit van de bodem. Zelfs 30cm afgraven, zoals de bedoeling was bij de variant van het Schetsontwerp, is hier té risicovol. Daarom dat in de Veenribbenvariant ervoor is gekozen in zone 2 niet af te graven. Waar nodig zal door het opbrengen van grond vanuit zone 1 de bodem in zone 2 stabiel(er) gemaakt worden.

Bewoning en bebouwing (zie beslispunt 2)

In ons statenvoorstel dd 26 april jl. hebben wij de gevolgen van de variant van het Schetsontwerp voor bewoning en bebouwing uitgewerkt.

De gevolgen van de Veenribbenvariant voor de bewoning en bebouwing (beslispunt 2) zijn als volgt:

Bij de Veenribbenvariant zal alle bewoning en bebouwing en bijbehorende infrastructuur kunnen blijven, zowel langs de randen van GMN-oost als in het gebied zelf. Dit is conform de randvoorwaarde die vooraf is meegegeven voor het ontwikkelen van een 'variant B'. Wanneer bewoners zelf besluiten om weg te gaan, biedt dit mogelijkheden om de inrichting van het toekomstige moerasgebied verder te optimaliseren. Daarom zal de provincie daar waar bewoners dat zelf wensen, ook in deze variant woningen aankopen op basis van volledige schadeloosstelling als bedoeld in de Ontheffingswet.

Waterproblematiek (zie beslispunt 3)

De hydrologische effecten op de omgeving bij de variant Schetsontwerp zijn beschreven in het statenvoorstel dd 26 april jl.

Bij de Veenribbenvariant zijn de hydrologische effecten op de omgeving als volgt:

Door het afgraven van de bodem (30 cm) in zone 1 zal de kwel enigszins toenemen. In principe gaan we ervan uit dat netto de kwel daarmee niet toeneemt. Dit zal nog nader worden onderzocht.

Ook de effecten op de grondwaterstanden in de omgeving van GMN-oost zullen nog worden doorgerekend, maar de verwachting is dat eventuele effecten hooguit marginaal zullen zijn en zo nodig met eenvoudige inrichtingsmaatregelen goed zijn te ondervangen.

Scheiding zoet-zout: In de discussie over de toekomstige inrichting van GMN heeft afgelopen jaren de waterproblematiek centraal gestaan: de afvoer van het brakke water uit GMN vormt in de zomer een probleem voor de tuinbouw en de natuur in de omgeving (zoutschokken). Een financieel haalbare oplossing hiervoor is afgelopen jaren niet gevonden. In het Statenbesluit van 6 juli 2009 is daarom besloten dat 'Gedeputeerde Staten bij het opstellen van het inrichtingsplan voor GMN in samenwerking met het waterschap AGV onder meer uitwerking zullen geven aan het principe van scheiding van zoete en zoute kwel waardoor de nadelige effecten van het brakke water in de omgeving enigszins worden verzacht.' Hiermee wordt bedoeld dat het zoete kwelwater, dat vooral bovenkomt in de zone direct grenzend aan de Vinkeveense Plassen, apart wordt bemalen en via het oppervlaktewatersysteem benut wordt als inlaatwater voor landbouw- en

natuurgebieden die in de zomer (zoet) water nodig hebben. Het brakke water (in hoeveelheid minder maar met een hoger zoutgehalte) zou dan nog steeds via de Waver en de Amstel worden afgevoerd. Het waterschap AGV is via modellenonderzoek bezig met een precieze uitwerking van deze op scheiding van zoet-zout gebaseerde maatregel, zodat een goede afweging gemaakt kan worden tussen de voor- en nadelen en de kosteneffectiviteit van deze maatregel. Verwacht wordt dat in de tweede helft van 2010 resultaten beschikbaar zijn en conclusies hierover getrokken kunnen worden. Met een eventuele toepassing van het principe van scheiding van zoete en zoute kwelstromen is in het Schetsontwerp al rekening gehouden. In hoeverre een dergelijke scheiding tussen zoet en zout kwelwater bij de Veenribbenvariant kan worden ingebouwd, zal in een verdere uitwerking worden meegenomen.

Rijkstraject: In uw Statenbesluit van 6 juli 2009 is verder ten aanzien van de waterproblematiek besloten dat ‘*Gedeputeerde Staten de zoute kwelproblematiek van GMN zullen inbrengen in de ontwikkeling van de lange termijn - rijksvisie op de zoetwatervoorziening van Nederland (zie brief mevr. Huizinga).*’ De stand van zaken hierover is als volgt:

Op landelijk niveau loop momenteel de z.g. ‘Zoetwaterverkenning’, die in samenwerking met regionale zoetwaterverkenningen wordt uitgevoerd. Eén van die regionale zoetwaterverkenningen wordt opgepakt door de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht en Rijkswaterstaat te samen. Het betreft een onderzoekspoor om de werking van het watersysteem in west/midden-Nederland goed in de vingers te krijgen en in modellen te vertalen, zodat daarmee verschillende mogelijke oplossingen kunnen worden doorgerekend. Hierbij wordt de kennis die in het recente verleden over de situatie in en rondom GMN is opgebouwd meegenomen. Provincie en Waterschap AGV zijn bij dit traject betrokken. Als het instrumentarium klaar is dan kan gewerkt worden aan mogelijk scenario's voor de problematiek van het zoete (en brakke) water. Voordat problemen op lokaal niveau (bv: brak water uit GMN) kunnen worden onderzocht, zullen eerst keuzes op nationaal niveau moeten worden gemaakt. De landelijke planning daarbij is dat in 2013 keuzes over zoetwaterstrategieën gemaakt worden (waaronder het voor GMN belangrijke besluit over het waterpeil van het IJsselmeer) en in 2014/2015 besluitvorming plaats vindt over het complete Nationale Deltaprogramma.

Resterende EHS-opgave in GMN-west (zie beslispunt 5)

U heeft op 6 juli 2009 het volgende besloten: ‘*In de aanloop naar het inrichtingsplan zal bezien worden hoe met de resterende opgave van de nog niet begrensde EHS zal worden omgegaan, waarbij als minimum uitgangspunt geldt de procesafspraken uit Herijkt Plan de Venen.*’

De in 2000 gemaakt afspraken over de 190 hectare nog niet begrensde nieuwe natuur in GMN-west, zullen worden gehandhaafd. Dat betekent dat over deze kwestie in 2012 besluitvorming plaats zal vinden, conform de procesafspraken uit Herijkt Plan de Venen 2007.

Dit levert geen knelpunten op voor het oostelijke deel van de polder Groot Mijdrecht Noord, omdat natuurontwikkeling in het westelijk deel geen harde voorwaarde vormt voor de natuurontwikkeling in het oostelijke deel. Bij de uit te voeren evaluatie in 2012 kan tevens rekening worden gehouden met de stand van zaken van moerasontwikkeling in andere deelgebieden van de Venen.

Financiële consequenties (zie beslispunt 6)

Begroting Schetsontwerp: De kosten voor verwerving van gronden en opstellen en voor alle benodigde inrichtingsmaatregelen conform het Schetsontwerp zijn begroot op 67,5 miljoen euro. Zie verder het statenvoorstel dd 26 april jl.

Begroting Veenvariant: De kosten voor verwerving van gronden en voor de benodigde inrichtingsmaatregelen conform de Veenribbenvariant worden begroot op 32,8 miljoen euro. Bij de berekening is uitgegaan van aankoop van alle gronden en van circa 10 woningen in het gebied (op vrijwillige basis).

Bij deze begroting is ook uitgegaan van volledige schadeloosstelling voor aankoop van gronden en van bebouwing/woonhuizen. Juridisch is dit mogelijk (zie verder) en het vergroot de realisatiesnelheid.

Dekking: de financiële dekking voor de inrichting van GMN-oost komt uit twee posten: 1) de AVP-middelen en 2) de middelen van het uitvoeringsprogramma van het college van GS 2007-2011. Binnen de AVP-middelen is 23,8 miljoen euro gereserveerd in het Gebiedsprogramma De Venen voor de periode t/m 2013. Deze reservering is aangevuld met 9 miljoen euro coalitiemiddelen, te samen 32,8 miljoen euro. De Veenribbenvariant wordt op deze wijze met de AVP-middelen en de coalitiemiddelen gedekt.

Bovenop de begroting voor de inrichting van GMN-oost moet rekening gehouden worden met de mogelijke aankoop en inrichting van GMN-west (zie beslispunt 5).

Vervolgstappen (zie beslispunt 7)

Voor het vervolg zijn de volgende stappen voorzien:

- *Inrichtingsplan:* de Veenribbenvariant is vanwege de tijdsdruk nog slechts op hoofdlijnen uitgewerkt. Een nadere concretisering in de vorm van een Inrichtingsplan is nodig. Hieraan kunnen we te samen met onze partners inhoud geven. Het inrichtingsplan zal te zijner tijd ter vaststelling worden voorgelegd aan uw staten.
- *Maatwerkoplossingen:* Bij de verdere uitwerking zullen we maatwerkoplossingen zoeken te samen met met bewoners. Wij voorzien dat zich de komende jaren kansen zullen voordoen om dergelijke oplossingen te ontwikkelen uitgaande van de wensen en mogelijkheden van de bewoners. Daarmee zou de inrichting, onder meer met het oog op de natuurdoelen, verder geoptimaliseerd kunnen worden.
- *Bestemmingsplan:* Ná het PS-besluit op 28 juni zal in overleg met de gemeente bekeken worden of het bestemmingsplan aangepast moet worden.
- *Milieueffectrapport (MER):* tegelijkertijd met het bestemmingsplan zal gestart worden het opstellen van een MER.

Dit proces zullen we doorlopen te samen met onze partners en de direct betrokkenen: het waterschap Natuurmonumenten, de gemeente en de bewoners.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Dit besluit geeft helderheid over de volgende zaken;

- Met de keuze voor één van beide varianten komt er duidelijkheid over de toekomstige inrichting van GMN-oost.
- Er komt duidelijkheid over de bewoning : met het Schetsontwerp is invulling gegeven aan uw wens om langs de buitenranden van GMN-oost waar mogelijk de bewoning te handhaven. De Veenribbenvariant gaat verder dan uw PS-besluit van

vorig jaar omdat deze variant ervan uitgaat dat álle bewoning in GMN-oost kan blijven.

- Er komt op procesniveau duidelijkheid over de resterende opgave van de 190 hectare nog niet begrensde EHS in GMN-west.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Rondom de Veenvariant is het belangrijkste bestuurlijke dilemma het vraagstuk van natuurdoelen versus draagvlak. Zie verder hierna.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Met dit statenvoorstel liggen twee denkbare oplossingsrichtingen voor: de variant van het Schetsontwerp waarmee hoge natuurdoelen worden gerealiseerd maar waarvoor geen draagvlak is onder bewoners en bij de gemeente; de Veenribbenvariant met suboptimale natuurdoelen en draagvlak bij genoemde partijen. Andere varianten zijn technisch wel denkbaar maar dragen op dit moment niet bij aan een oplossing voor dit gebied.

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op maandag 28 juni 2010;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 15 juni 2010, afdeling PMF, nummer 2010INT260913

Gelezen;

De drie bijlagen, te weten:

- De rapportage ‘Schetsontwerp voor de inrichting van Groot Mijdrecht Noord-oost’
- Rapportage ‘Veenribbenvariant’ inclusief drie los bijgevoegde kaarten (1 overzichtskaart van GMN-oost en 2 dwarsdoorsnedes van het gebied)
- Brief van het waterschap AGV aan GS

Besluiten dat:

1. Voor de inrichting van GMN-oost de Veenribbenvariant de voorkeur heeft boven de variant van het Schetsontwerp. De beschrijving van de Veenribbenvariant, zoals weergegeven in de bijlagen, wordt hiertoe vastgesteld als basis voor het opstellen van een inrichtingsplan voor GMN-oost.
Voor de natuurdoelen betekent dit dat op termijn in ca de helft van GMN-oost een hoogwaardig moeras gerealiseerd kan worden. Vooralsnog zal het gebied functioneren als kerngebied voor de meer gewone moerasvogels. In de uitvoering zal geprobeerd worden voldoende natuurdoelen te realiseren, zodat het gebied ook als broedhabitat kan functioneren voor populaties van de meer kritische moerasvogels.
2. Bewoning en bebouwing:
 - a. Alle aanwezige agrarische gronden in het oostelijk deel van GMN worden aangekocht. De bewoning en bebouwing in het gehele gebied kan blijven.
 - b. Indien bewoners van GMN-oost aangeven op basis van vrijwilligheid weg te willen gaan, dan zal de provincie hun woning aankopen met volledige schadeloosstelling .
3. Een besluit over eventuele toepassing van het principe van scheiding zoete en zoute kwelstromen zal uiterlijk december 2010 worden genomen op basis van de resultaten van het nog lopende onderzoek van AGV. In het Schetsontwerp is hier al rekening mee gehouden, in de Veenribbenvariant nog niet.
4. Met deze inrichting is voor de komende tientallen jaren een blijvende landbouwfunctie in het westelijk deel van de polder GMN gegarandeerd.
5. Een besluit over de resterende opgave van de nog niet begrensde EHS in GMN-west (190 ha) zal op basis van een evaluatie genomen worden in 2012 conform de afspraken uit Herijkt Plan de Venen 2007.
6. Financiën: voor realisatie van 395 ha moerasnatuur in GMN-oost conform de Veenribbenvariant zijn de kosten begroot op ca. 32,8 miljoen euro. Dit bedrag zal

provincie UTRECHT *Utrecht*

worden betaald uit AVP-middelen (23,8 miljoen euro) aangevuld met 9 miljoen euro uit de coalitiemiddelen.

7. Vervolgstappen: de volgende stappen zullen ná vaststelling van de Veenribbenvariant te samen met onze partners in gang worden gezet:
 - De noodzaak wordt bezien van het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het mogelijk maken van de ‘Veenribbenvariant’;
 - het opstellen van een MER onder regie van de provincie;
 - het opstellen van een inrichtingsplan onder regie van de provincie..

voorzitter,

griffier,

1. Wettelijke grondslag

Provinciaal belang: Wet ruimtelijke ordening

Inpassingsplan: artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening

2. Beoogd effect

Snelle realisatie van natuurdoelen uit Plan van Aanpak De Venen en Herijkt Plan de Venen.

3. Argumenten

Het is te verwachten dat de realisatieperiode van deze variant aanzienlijk korter is dan wanneer gekozen zou worden voor de variant van het Schetsontwerp gezien het grotere draagvlak.

4. Kanttekeningen

Zie onder 'bestuurlijke dilemma's'.

5. Financiën

Zie voor een nadere toelichting de bijlage bij dit statenvoorstel: Rapportage Veenribbenvariant.

6. Realisatie

In grote lijnen ziet de planning van het vervolgproces voor de realisatie van het moerasgebied in GMN-oost er als volgt uit:

- vanaf zomer 2010 wordt er te samen met onze partners en de direct berokkenen gewerkt aan een nadere concretisering via een inrichtingsplan, een bestemmingsplan en een MER (zie eerder).
- In de loop van 2013 monitort u de Voortgang en neemt u een beslissing óf er al sprake is van het moment waarop overgegaan wordt tot eventuele onteigening van de laatste percelen landbouwgrond.

7. Juridisch

Volledige schadeloosstelling: de Onteigeningswet hanteert als principe verwerving op basis van volledige schadeloosstelling. Daarbij wordt gekeken of de onteigende partij in zijn vermogenspositie wordt geschaad. De schadevergoeding is gebaseerd op de marktconforme grondprijs en een opslag voor gedeerde inkomsten en andere schade. Bij de vaststelling van de marktconforme grondprijs en overige schadecomponenten wordt gekeken naar de vigerende bestemming. Hierbij is dus géén sprake van staatssteun!

De Grondexploitatiewet (afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening) verwijst expliciet naar de artikelen 40b tot en met 40f van de Onteigeningswet m.b.t. de bepaling van de inbrengwaarde van gronden in het exploitatieplan.

8. Europa

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW): zowel het voorliggende Schetsontwerp als de Veenribbenvariant betekent dat het nieuw aan te leggen moeras zal vallen onder de KRW. De KRW vereist dat het waterschap de grotere wateren in het

beheergebied aanwijst als zogenaamde “KRW-waterlichamen”. Dit betekent dat wateren (plassen) met een oppervlak van meer dan 50 ha of lijnvormige wateren met een afvoerend oppervlak van meer dan 10 km² als waterlichaam worden aangewezen. Dit betekent voor het nieuwe moerasgebied in GMN-oost dat ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen moeten worden geformuleerd en gerealiseerd. Maatregelen die nodig en mogelijk zijn om een goede waterkwaliteit te realiseren zullen direct tijdens de inrichting van het gebied worden genomen. Hierbij gaat het met name om het afplaggen van de fosfaatverzadigde voedselrijke toplaag van de huidige bodem.

Natura 2000

De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie. Deze gebieden zijn aangewezen omdat ze van internationaal belang zijn. Door opname van deze gebieden in de Natuurbeschermingswet is dit in de Nederlandse wetgeving verankerd. Voor alle gebieden worden beheerplannen opgesteld. Deze beheerplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en rond die gebieden. Ook staat in de beheerplannen hoe de doelen worden gehaald. Dit betekent dat maatregelen in GMN, ook voor natuur, geen negatieve gevolgen mogen hebben voor de Botshol waar vanuit Natura 2000 een behoudsdoelstelling geldt.

Internationaal biodiversiteitsverdrag

In 1992 heeft Nederland, samen met 186 andere landen inclusief de EU het Biodiversiteitsverdrag van Rio de Janeiro ondertekend. Het verdrag is in werking getreden op 29 december 1993.

Inrichting van GMN-oost als hoogwaardig moerasgebied past binnen de beleidskaders van het ‘Beschermsplan Moerasvogels (ministerie van LNV, 2001)’. Dit beschermingsplan is één van de acties die op nationaal niveau zijn genomen als voortvloeisel uit het internationale Biodiversiteitsverdrag.

9. Communicatie

De volgende communicatieactiviteiten zijn sinds uw besluit van 6 juli 2009 genomen of op korte termijn voorzien:

- Op 11 maart 2010 zijn de bewoners persoonlijk per brief geïnformeerd over het GS-besluit m.b.t. het Schetsontwerp dit in verband met de vorziene besluitvorming in uw staten op 26 april.
- Op 13 april zijn de bewoners persoonlijk per brief geïnformeerd over het besluit om een tweede variant te ontwikkelen en de besluitvorming in uw staten uit te stellen tot 28 juni aanstaande.
- Ook rondom de komende besluitvorming in PS zullen de bewoners / grondeigenaren door ons per brief geïnformeerd worden over de genomen besluiten.
- Het project GMN heeft een eigen website die toegankelijk is voor een ieder en die voortdurend actueel wordt gehouden.

10. Bijlagen

Dit statenvoorstel heeft twee bijlagen:

- Rapportage ‘Schetsontwerp Groot Mijdrecht Noord’.

- Rapportage ‘Veenribbenvariant’ (Veenribbenvariant’ inclusief 3 losse gebiedskaarten (1 overzichtskaart + 2 dwarsprofielen)

Daarnaast volgen hieronder twee appendices: een korte kenschets van de variant van het Schetsontwerp en een kenschets van de Veenribbenvariant

Appendix 1: essentie van de variant van het Schetsontwerp

De essentie van de inrichting zoals weergegeven in het Schetsontwerp is het volgende:

- Combinatie van land en open water, beide met verschillende soorten vegetaties: rietvelden, zeggen / liesgrasvegetaties en ondiep water begroeid met waterplanten.
- Een waterpeil met hogere waterstanden in de winter en lagere waterstanden in de zomer (flexibel peilbeheer). Ten opzichte van het huidige vaste polderpeil (-6,7 NAP) is het waterpeil in de winter ca 0,75 meter hoger en in de zomer ca 0,25 meter. Dit hogere waterpeil heeft geen significant negatieve effecten op landbouw en bewoning in de omgeving
- Verwijdering van de fosfaatrijke bovengrond (gem 30 cm afplaggen) voor het verbeteren van de waterkwaliteit.
- Brede natuurvriendelijke oever langs de Hoofdtocht (oostoever).
- Behoud van markante cultuurhistorische landschapselementen, zoals de open schootsvelden van Fort Botshol en Fort Waver-Amstel (Stelling van Amsterdam).
- Recreatievoorzieningen langs de randen van het natuurgebied. Geen doorgaande fiets- en wandelpaden, wel beperkte toegang vanuit de randen van het gebied.
- Handhaving van alle bewoning langs de buitenranden van GMN-oost voor zover de bewoners dat zelf willen. Maatregelen zoals de aanleg van een kade en een buffersloot, waar nodig in combinatie met drainage en een pompinstallatie, beschermen deze bewoners tegen de mogelijke effecten van het opzetten van het waterpeil in het nieuw te ontwikkelen moeras.

Het moerasgebied dat zich zo kan ontwikkelen, vormt een grootschalig mozaïek met talrijke ecologische gradiënten, die ecologisch en waterhuishoudkundig met elkaar in verbinding staan. Het nieuwe moeras heeft kernkwaliteiten die het gebied nu niet heeft en die ook in de omgeving niet te vinden zijn. Voor moerasvogels zoals roerdomp, grote karekiet en purperreiger zal groot Mijdrecht Noord-oost zich tot kerngebied binnen de Groene Ruggengraat kunnen ontwikkelen.

Appendix 2: essentie van de Veenribbenvariant

De essentie van de inrichting zoals weergegeven in het Schetsontwerp is het volgende:

Algemeen

De Veenribbenvariant gaat uit van een ontwikkeling van GMN-oost in de richting van een laagveenmoeras dat als kerngebied kan dienen voor kwetsbare moerasvogels.

De Veenribbenvariant is nog geen plan maar eerder een ontwikkelmodel met uitgangspunten, mede gebaseerd op door deskundigen ingebrachte feiten en berekeningen onder andere over de geohydrologische gesteldheid van het gebied. In vervolgstappen kan dit model verder uitgewerkt worden in samenspraak met bewoners en betrokken partijen. In het vervolgproces is ruimte voor het zoeken naar maatwerkoplossingen en kansen die zich voordoen. Gezien de geohydrologische

kwetsbaarheid van het gebied is het van belang om bij de inrichting proefondervindelijk en werkenderwijs ervaring op te doen om zo het gebied gefaseerd in te richten..

Inrichtingsprincipes

- Het oosten van het gebied is kwetsbaar (instabiliteit van de bodem), hier wordt de bodem niet afgegraven en geen waterpeil opgezet
- In het westen is de bodem steviger en biedt daarmee meer ruimte voor afgraven: deze ruimte wordt benut door integraal 30 cm in zone 1 af te graven. Door een combinatie van afgraven en peilopzet ontstaat een waterlaag op het nieuwe maaiveld (waterdiepte 20-50cm), Daarbinnen zorgen de bestaande sloten voor meer waterdiepte.
- De bebouwing wordt zoveel mogelijk buiten de zone met afgraven en peilopzet gehouden; tussen de twee zones komt een verhoogd perceel om het hogere waterpeil van zone 1 te keren.
- Op termijn kan echter, in afstemming met betrokken partijen en bewoners, een deel van zone 2 (zone 2a, zie kaart) op basis van vrijwilligheid bij zone 1 worden betrokken.
- De bebouwing blijft behouden.

Twee zones

De Veenribbenvariant gaat in dit stadium uit van het realiseren van twee zones in GMN-oost, met de volgende inrichtingskenmerken:

- **Zone 1:** bodem afgraven met maximaal 0,3 m. De bestaande sloten blijven bestaan. Het peil wordt met maximaal 0,5 m opgezet (tot NAP-6,2m). In de zomer is het peil 0,3m lager (NAP-6,5m). Eens per 4 jaar is extra drooglegging nodig in verband met rietgroei, zomerpeil 0,5 m lager (NAP-6,7m).
- **Zone 2 (en 2A):** Niet afgraven. Slootpeil blijft NAP-6.70m. Zo nodig worden lage percelen in deze zone opgehoogd met materiaal uit zone 1 en 2. (Na ca 5 jaren wordt in overleg met betrokken partijen en bewoners besloten of 2A bij zone 1 wordt gevoegd)

Vraagstukken voor nader (praktijk-)onderzoek

Deze variant heeft nog belangrijke vraagstukken die nader moeten worden uitgezocht. De belangrijkste zijn vragen over de stabiliteit van de bodem en het fosfaat- en pyrietgehalte van de bodem. Nu al is duidelijk dat in dit geohydrologisch kwetsbare gebied niet alles door middel van bureauonderzoek uitgezocht moet worden. Ook praktijkproeven zullen nadere duidelijkheid moeten verschaffen.